

G E R E C H T

84 Zaak T-732/16, Valencia Club de Fútbol, SAD/Europese Commissie

Arrest van 12 maart 2020 (Vierde kamer)

Staatssteun – Steun van Spanje ten gunste van bepaalde professionele voetbalclubs – Garantie – Besluit waarbij de steun onverenigbaar met de interne markt wordt verklaard – Voordeel – Onderneming in moeilijkheden – Criterium van de particuliere investeerder – Richtsnoeren inzake reddings- en herstructureringssteun voor ondernemingen in moeilijkheden – Steunbedrag – Begunstigde van de steun – Beginsel van non-discriminatie – Motiveringsplicht

Verzoekster, Valencia Club de Fútbol, SAD, is een professionele voetbalclub met zetel te Valencia (Spanje). Fundación Valencia is een stichting zonder winstoogmerk met als hoofddoel de sportgerelateerde, culturele en sociale aspecten van verzoekster en de band tussen verzoekster en haar fans in stand te houden, uit te dragen en te versterken. Op 5 november 2009 heeft Instituto Valenciano de Finanzas (hierna: IVF), de financieringsinstelling van de regionale regering van Valencia aan Fundación Valencia een garantie verstrekt voor een door Bancaja (thans Bankia) toegezegde banklening van € 75 miljoen waarmee zij 70,6% van de aandelen in verzoekster heeft gekocht. Bij besluit van 4 juli 2016 (hierna: bestreden besluit) heeft de Commissie vastgesteld dat deze staatsgarantie (hierna: maatregel 1), evenals de verhoging ervan waartoe op 10 november 2010 werd beslist (hierna: maatregel 4) onrechtmatige staatssteun vormden. Volgens de Commissie is verzoekster de begunstigde van de steun en niet Fundación Valencia – die optrad als financieel vehikel – in het bijzonder gelet op de doelstelling van de betrokken maatregelen, die erin bestond de financiering van de kapi-

taalverhoging van verzoekster te vergemakkelijken. In het bestreden besluit heeft de Commissie Spanje gelast om de steun terug te vorderen van verzoekster. Verzoekster komt op tegen het bestreden besluit en voert daartoe meerdere middelen aan.

Met het eerste onderdeel van het eerste middel betoogt verzoekster dat de Commissie een kennelijke fout heeft gemaakt door verzoekster als onderneming in moeilijkheden aan te merken (in de zin van de richtsnoeren inzake reddings- en herstructureringssteun aan ondernemingen in moeilijkheden). Verzoekster verwijt de Commissie onder meer het belang van de marktwaarde van de spelers van een voetbalclub te hebben miskend bij de beoordeling van haar financiële situatie. De Commissie brengt hiertegen in dat zij wél rekening heeft gehouden met de marktwaarde van verzoeksters spelers, maar niettemin heeft geconcludeerd dat hun hoge waarde niet afdeed aan de conclusie dat zij in moeilijkheden verkeerde. Het Gerecht overweegt dat het vaststaat dat verzoekster aan het einde van boekjaar 2008/2009 op zijn minst een liquiditeitsbehoefte had. Het is aannemelijk dat dergelijke omstandigheden, met name wanneer een potentiële koper ervan kennis heeft, door deze koper worden benut om te onderhandelen over een verkoopprijs van de spelers die lager is dan hun geschatte marktwaarde. Verder merkt het Gerecht op dat de Commissie in het kader van de beoordelingsbevoegdheid waarover zij beschikt in geval van ingewikkelde economische beoordelingen, ervoor kan kiezen om bij de beoordeling van de financiële situatie van een onderneming voorkeur te geven aan de uit haar boekhouding blijken de waardering van haar activa, op grond dat deze waardering voorzichtiger is dan een waardering op basis van een raming van de marktprijs. Bijgevolg wordt het eerste onderdeel van het onderhavige middel afgewezen.

Met het derde onderdeel van het eerste middel betoogt verzoekster dat de Commissie een kennelijke fout heeft gemaakt door te oordelen dat maatregel 1 niet tegen een marktprijs was toegekend. Het Gerecht roept in herinnering dat een kredietnemer die een door de overheidsinstanties van een lidstaat

gegarandeerde lening opneemt, normaliter een voordeel verkrijgt in die zin dat de financiële last die op hem drukt, lager is dan die welke op hem zou hebben gedrukt indien hij zich diezelfde financiering en diezelfde garantie tegen de marktprijs had moeten verschaffen. Wanneer de voor de garantie betaalde prijs ten minste even hoog is als de overeenkomstige benchmark voor de garantiepremie die op de financiële markten is te vinden, houdt de garantie geen steun in. Het Gerecht constateert dat de Commissie in het bestreden besluit, om vast te stellen of de aan IVF betaalde premie een voordeel opleverde, niet alle relevante kenmerken van de garantie en de onderliggende lening in overweging heeft genomen. In het bijzonder heeft de Commissie nagelaten om na te gaan of een marktprijs bestond aan de hand waarvan de betrokken premie kon worden vergeleken, doordat zij ervan is uitgegaan dat een dergelijke prijs niet bestond voor een onderneming in moeilijkheden. Het Gerecht overweegt dat de mededeling inzake garanties niet voorziet in een algemeen vermoeden dat er in het geval van een onderneming in moeilijkheden geen marktprijs kan bestaan. Door ervan uit te gaan dat geen enkele financiële instelling zich garant zou stellen voor een onderneming in moeilijkheden, en derhalve dat de markt geen overeenkomstige benchmark voor de garantiepremie bood, heeft de Commissie bijgevolg de mededeling inzake garanties waaraan zij is gebonden, niet in acht genomen. Het derde onderdeel van het eerste middel wordt daarom toegewezen.

Aangezien het eerste middel slechts ontvankelijk is voor zover het betrekking heeft op maatregel 1, onderzoekt het Gerecht vervolgens de overige aangevoerde middelen voor zover zij betrekking hebben op maatregel 4. Het zesde middel (onjuiste identificatie van de begunstigde van de vermeende steun), het tweede middel (kennelijke beoordelingsfout bij het onderzoek van de verenigbaarheid van de vermeende steun) en het zevende middel (schending van het beginsel van non-discriminatie) worden alle afgewezen. Het derde middel slaagt daarentegen wel. Met dit middel betoogt verzoekster dat de Commissie een kennelijke beoordelingsfout

heeft gemaakt bij de berekening van het bedrag van de steun. Bij de kwantificering van de litigieuze steun was de Commissie van oordeel dat verzoeksters aandelen die aan IVF als contragarantie in pand waren gegeven, bijna geen waarde hadden. Verzoekster verwijt de Commissie de waarde van de door Fundación Valencia aan IVF aangeboden contragaranties niet juist te hebben beoordeeld. Het Gerecht overweegt dat op de datum van toekenning van maatregel 4 reeds tot de kapitaalverhoging van 2009 was besloten en op de nieuw uitgegeven aandelen was ingeschreven. Deze gebeurtenissen waren weergegeven in verzoeksters financiële overzichten voor boekjaar 2009/2010, en daaruit blijkt dat haar maatschappelijk kapitaal op de sluitingsdatum ten opzichte van het voorafgaande boekjaar was gestegen van € 9,2 miljoen naar 101,7 miljoen, en dat haar eigen vermogen was gestegen van € -33,3 miljoen naar 57,3 miljoen. Bovendien was haar winst vóór belastingen gestegen van € -59,2 miljoen naar 17,9 miljoen. Gelet hierop komt het Gerecht tot het oordeel dat de gegevens waarop de conclusie in het bestreden besluit dat verzoeksters aandelen bijna geen waarde hadden op de datum van toekenning van maatregel 4 is gebaseerd, gedeeltelijk onjuist zijn, aangezien het boekjaar voorafgaand aan die toekenning winstgevend was. Hoewel het derde middel enkel ziet op de berekening van het bedrag van de betrokken steunmaatregel en niet op het bestaan zelf van die steun, merkt het Gerecht op dat de onjuiste beoordeling door de Commissie betreffende de waarde van de aan IVF aangeboden contragarantie gevolgen kan hebben voor de kwalificatie van de betrokken maatregel als staatssteun, gelet op de voorwaarde dat er sprake is van een voordeel. Het kan immers niet worden uitgesloten dat de Commissie, wanneer zij de waarde van de aangeboden contragarantie opnieuw onderzoekt, de vraag of maatregel 4 staatssteun vormt, opnieuw zal moeten beoordelen. In dit verband zal de bepaling van de waarde van de in pand gegeven aandelen van verzoekster cruciaal zijn in de algemene opzet van het bestreden besluit. Het bestreden besluit wordt nietig verklaard voor zover het betrekking heeft op de aan verzoekster toegekende maatregelen 1 en 4.